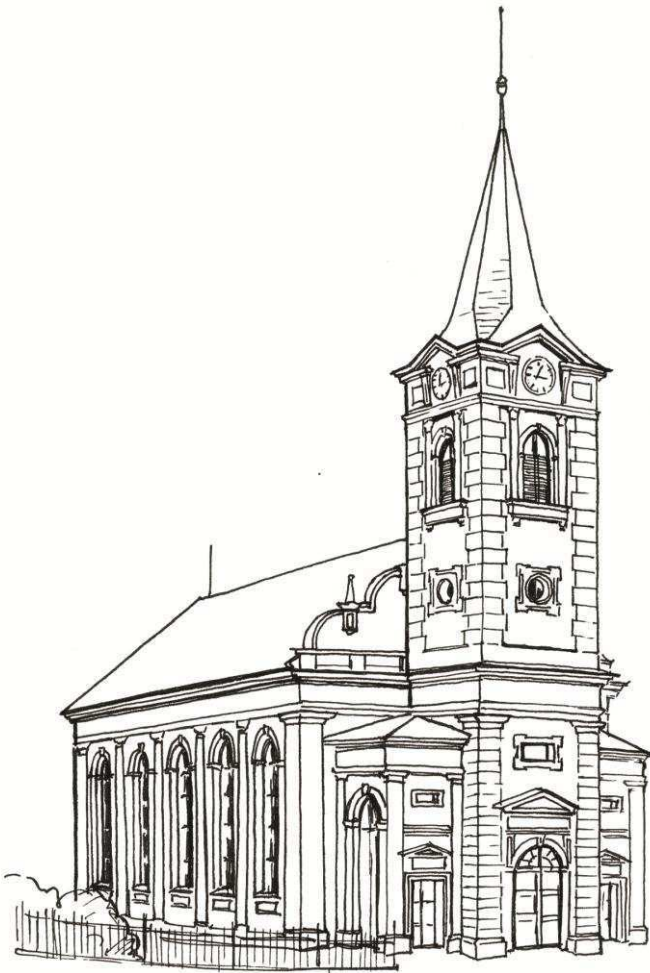

6/2012

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK
SETKÁVÁNÍ

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní faráři: Jiří Šimsa a Marta Židková
kurátor: Václav Matoulek

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangnet.cz>
kazatelé: Jaroslav Vítek a Alexandra Hauserová, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

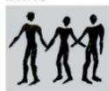
Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar a Romana Špačková, faráři
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2012 (XIV). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč. Roční předplatné 120 Kč, sponzorské 150 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. ■|■|■|■|
Vychází 10x ročně s finanční podporou statutárního města Brna.

Milí čtenáři Setkávání,

napsat úvodník do červnového čísla není snadné – je to takový měsíc, který ničím nevyniká, začíná sice Nocí kostelů, o té jste četli v předcházejícím čísle, potom se ale nic pozoruhodného nekoná.

Úvodník by měl být aktuální, ale vzhledem k rychle se měnící situaci je těžké předvídat, co se bude dít za týden, natož za měsíc. Teď se momentálně zdá, že se zbláznilo i počasí, asi se inspirovalo děním kolem nás. Někdy to připomíná frašku, jindy tragikomedii, občas si říkám – nebudu to sledovat a zbytečně se rozčilovat, ale dost dobře to nejde; i kdybychom nečetli noviny a neposlouchali zprávy v rozhlase a nedívali se na ně v televizi, vyskočí na nás z internetu, jakmile zapneme počítač. Jedinou obranou je získat nad tím nadhled. Především je třeba si uvědomit, že za titulkem většicím neodvratitelnou katastrofu se často skrývá článek, z něhož se dovíme, že se celá záležitost bude ještě projednávat, že to není definitivní a může to ještě doznat změn. A ani nepříjemné věci se nevyřeší řvaním na náměstích a voláním po svržení vlády a prezidenta.

„Nechci říci, že se u nás nadmíru lže; což o to, lže se dost, ale nijak zvlášť geniálně; pokud se u nás daří lži, je poněkud malicherná a zmetkovitá. Daleko spíše u nás prospívá jiná forma nepravdy, a to přepínání. Ba i celé politické programy a situace bývají založeny na soustavném zveličování a nadouvání několika špatně zjištěných a křivě vyjádřených faktů. Ale je ještě jedna forma nevážnosti k pravdě, která docela charakteristicky zabarvuje náš veřejný život: neochota informovat se o věci, o které mluvíme nebo píšeme. Někdy si nejsme jisti, co je nejhorší zlo veřejného života, zda nenávisť, nebo korupce, nebo demagogie; ale největší zlo je nepravdivost, neboť nebyť jí, stála by nenávisť, korupce i demagogie tak strašlivě naze před očima všech, že by už ani nebylo nutno ji vyvracet. Kdybychom se obecně rozhodli nevěřit každému žvastu, přinutili bychom i ty, kdo nejvíc hřeší na lidskou lehkověrnost, aby to začali brát s pravdou trochu vážněji. Království lži není tam, kde se lže, nýbrž kde se lež přijímá.“

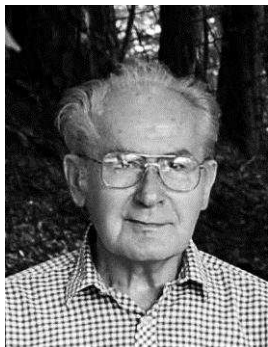
Toto není popis současného stavu, tato slova napsal Karel Čapek před 84 lety. Ani první republika, kterou si často idealizujeme, nebyla rájem na zemi. A ještě jeden citát, který se netýká našich poměrů, ale byl uveřejněn v květnu 2009 v deníku Guardian v Anglii, považované za vzor demokracie.

„Politika je někdy až ničivou zkouškou charakteru. Charakter některých ministrů, stínových ministrů a poslanců všech stran rozmetalo odhalení jejich výdajů. Jak mohou lidé tyjící ze státní peněženky odsuzovat zneužívání dávek státní sociální podpory? Jak mohou ti, kdo se válejí po hedvábných polštářcích ze státní pokladny, podporovat škrty ve fondech sociálního zabezpečení?“

Tak tedy nepodléhejme všeobecnému naštvání a „blbé náladě“, víme přece, že pánové tohoto světa přicházejí a odcházejí, ale náš Pán přijde.

Hana Dvořáková

Rozloučení s bratrem Ing. Josefem Prudkým

Rozloučení se konalo ve sboru Brno II v neděli 29. dubna 2012 odpoledne. Kromě široké rodiny a věrných členů sboru přijela i řada známých a přátel, kteří bez ohledu na horké počasí chtěli vzdát úctu a hold vzácnému člověku. V průběhu bohoslužeb zazněly písně, které měl bratr Prudký za života rád: Krásná je modrá obloha, Z tvé ruky, Pane můj, Tvá Pane láska a na závěr Buď tobě sláva, jenž si z mrtvých vstal.

Kázání připravil br. farář J. Vítek a zvolil text, který byl napsán v záhlaví smutečního oznámení (Ž 31, 15,16): „Já však, Hospodine důvěřuji tobě. Pravím: Ty jsi můj Bůh. Můj čas je ve tvých rukou.“

Samozřejmě, že není možné vyhnout se nápadnosti slov "můj čas". Řekněme, že představují náznak skutečnosti, k níž člověk přistupuje s úžasem a respektem. Je v nich pojmenování pro čas lidského života. Čas, jemuž se člověk naučí říkat „můj“, je nejobsáhlejší ze všeho, co jsme obdrželi, a zároveň sveřepý, neúprosný příznak lidské ohraničenosti. Čas máme k tomu, abychom byli mezi lidmi a s nimi.

Náš bratr, pan Josef Prudký, nakládal s časem svého života moudře, sám za sebe se opovážím říci: obdivuhodným způsobem.

Člověk tak odpovědný, a přitom velmi laskavý. Tichý, skromný a přitom nebojácny a nezakřiknutý.

Člověk všestranných zájmů, a přitom rozpoznávající, co bylo v danou chvíli především zapotřebí - a schopný soustředit se na to bytostně a účinně.

A ještě jedno si neumím zakázat zmínit: K povaze pana Josefa Prudkého patřilo, že to byl člověk hluboce zbožný – a nejhlubší opravdovost tohoto jeho rysu byla v tom, že to byl postoj nenucený a nevnucovaný. S tím přijímal, a tak jako moudrý hospodář, spravoval svůj čas.

Zbytečné by bylo v tuto chvíli zdůrazňovat, jak každý pokus o jakýsi hodnotící přístup k životu blízkého člověka má velmi tvrdě stanovenou hranici. Nedovedeme ji překročit a není ji jak zamluvit. Ani těmi nejlepšími vzpomínkami, ani pokusy odkázat k tomu, že každému je odměřen čas života, který se nedá zaměnit za jiný. I v tom je jedinečnost každého z lidí. A přece má smysl všimnout si, jak ty přečtené věty ze starověké písně provokují k uvažování. Kdosi rozmlouvá s Bohem. Hovoří s Hospodinem o důvěře a o tom, co je za hranicí našeho poznávání, vzpomínání, rozhodování, za hranicí spatřeného.

Hospodine, důvěřuji tobě, můj čas je ve tvých rukou. To je nenapodobitelná výpověď. To nejvzácnější, Hospodine, to, co nejvíc vystihuje můj vlastní život, je ve Tvých rukou. Tak nějak promlouvá sebevědomí

pokorného člověka. Dopřejme mu, ve vzpomínce na bratra Josefa Prudkého, takto promlouvat i k nám.

Náš čas má ve svých rukou Ten, kdo je za jeho hranicí, jemu nepodřízen. Pán nad časem i věčností. Je svrchovaný a nezklame a neopustí ty, kdo mu důvěřovali. Zatímco naše hodiny a dny a roky uplývají do minulosti, našemu Bohu patří to, co je před námi. Oznámil to svědectvím svého slova a potvrdil vzkříšením Ježíše Krista k novému životu.

Čas života bratra Josefa Prudkého je pro nás minulost, a přitom je dál celý v Božích rukou. (potud kázání faráře J. Vítka)

Následoval proslov emeritního kurátora sboru ing. Jaroslava Marka. Uvedl jej zmínkou, jakou posilou mu byl po celá léta při nedělních bohoslužbách pohled o dvě řady dál, kde mohl vidět vedle sebe svorně sedící manžele Prudkých. (Jelikož mě baví matematika, spočítala jsem, že to za těch 58 let při asi 50 návštěvách ročně, odečtu-li nějakou tu nemoc či dovolenou, mohlo být 2900x !!)

Bratr Marek nám připomněl běh života pana Prudkého. Neměl „ustláno na růžích“, ale díky vlastní pili a houževnatosti si postupně zvyšoval vzdělání až k vysokoškolskému v oboru ekonomie. Byl řadu let uznávaným odborníkem na KNV v Brně, avšak o toto místo přišel v důsledku přihlášky syna Martina na teologii. (Bez práce však nezůstal, a myslím, že v pozdějších letech význam synova rozhodnutí bohatě převýšil tyto nesnáze – pozn. J.S.) Bratr Marek vtipně charakterizoval dvojí postoj člověka k práci: „o práci mluvit“ nebo ji „dělat“, a jistě v souladu s míněním všech nás přítomných zařadil bratra Prudkého do té druhé skupiny. Bratr Prudký nezahálel ani po odchodu do důchodu. Byla připomenuta řada účetnických prací a funkcí, které nezištně, dlouhodobě vykonával (sborové účetnictví, seniorátní pokladna, rozpočtové práce při vzniku Diakonie v Kloboukách, Diakonie v Brně, kde byl řadu let předsedou představenstva aj.). Dozvěděli jsme se také o zálibě bratra Prudkého ve starých autech, zejména Tatrovkách, z nichž jedna byla vzorně opečovávaná v garáži, aby bylo možné s ní každoročně vyjet i s manželkou na přehlídku „veteránů“. (I v brněnském Tatraklubu si povšimli spolehlivosti a účetní dovednosti pana Prudkého a učinili ho po řadu let svým hospodářem.)

Proslov bratra Marka byl věcný a přátelský a byl vlastně oslavou věrnosti a sounáležitosti sborové i rodinné. Po závěrečné písni a požehnání z úst bratra faráře Vítka byli všichni účastníci pohřebního shromáždění pozváni do Losova sálu k rozhovorům nad bohatým pohoštěním.

Závěrem dodávám: Jak je to krásné, zůstanou-li manželé po celý život spolu a mohou mít společnou radost ze smysluplného života svých dospělých dětí. I když poslední roky života bratra Prudkého byly pečovatelsky náročné, je pro nás všechny příkladné, jak to rodina a zejména manželka, paní Eva Prudká, zvládla. Na pana inženýra Prudkého nezapomenu, protože to byl on, kdo mně ochotně pomohl s účetnictvím, když náhle dlouhodobě onemocněla stávající pracovnice na Evangelické akademii. Byl vždy nositelem klidné rozvahy a uměl srozumitelně vysvětlovat. Dík za jeho skromný a obětavý život.

Jana Slámová

Klobouky u Brna

Než se dostanu ke kostelu, sluší se napsat snad jen několik slov o klobouckém sboru, ležícím v severním výběžku Slovácka. Po reformaci byla v okolí Klobouk řada bratrských sborů, novoutravisté, nedaleko žili habrovanští a novokřtění. Protireformace dolehla na tento kraj dost krutě, ale po vydání tolerančního patentu se ukázalo, že likvidace reformačního smýšlení nebyla zdaleka stoprocentní. V Kloboukách se přihlásilo v prosinci 1781 k reformovanému vyznání 98 rodin a 480 jednotlivců, a tak v říjnu 1782 dostali kloboučtí povolení ke zřízení sboru. K evangelíkům se hlásilo také široké okolí, některá místa se stala mnohem

později samostatnými sbory, a to Heršpice u Slavkova (1870) a Dambořice s Násedlovcemi (1956). Dodnes mají Klobouky pět kazatelských stanic, a to Bohumilice, Borkovany, Brumovice, Morkůvky a Velké Hostěrádky. Nejvyšší počet členů byl 3 300. V současné době se ke sboru hlásí asi 800 evangelíků. Prvním farářem byl Pavel Šlachta, jednoho z dalších pastorů sesadili, dle starých záznamů měl být svým životem pohoršením. Nejvýznamější osobností byl superintendent Ferdinand Císař (1877–1922). V nedávných letech 1979–1998 zde působil nynější senior Brněnského seniorátu Jiří Gruber. Klobouckým se v té době nevyhnula pozornost StB, která evangelíky vyšetřovala a v Kašnici byly zakázány biblické hodiny po rodinách.

A teď konečně o kostele v Kloboukách, který je na obrázku a který měl také své předchůdce. Nejprve se tolerovaní evangelíci scházeli ve stodole Jakuba Piláta, v roce 1786 daroval císař Josef II. sboru panskou bednárnu, kterou přebudovali na modlitebnu. Je zajímavé, že si v roce 1839 kloboučtí pořídili nové lavice a proti vůli faráře také varhany. Nový hřbitov si otevřeli již v roce 1812. V letech 1860–1861 si postavili místní protestanti v blízkosti modlitebny věž se zvony za 5 000 nebo 8 000 zlatých (prameny se různí). Za faráře Ferdinanda Císaře si kloboučtí vybudovali v letech 1883–1884 za 40 000 zlatých velký chrám v novoklasicistním slohu, do kterého stávající věž včlenili. Stavbu realizoval stavitel Antonín Strnad. Ve stejné době byla pořízena také nová fara. Chrám postihlo ve II. světové válce bombardování a následovala náročná oprava. Sbor si také pořídil koncem šedesátých let přepažením kostela novou zimní shromažďovací místnost. V devadesátých letech 20. století proběhla generální oprava chrámu v hodnotě 2,5 milionu korun za pomoci státu, města a značné obětavosti sboru. V té době byl kostel prohlášen kulturní památkou. V krátkém článku nelze jmenovat všechny opravy, modlitebny, církevní školy a hřbitovy i v kazatelských stanicích. Tak

rozsáhlý sbor si jistě zasloužil samostatnou publikaci (Dějiny klobouckého sboru 1915, Almanach 2008).

Nesmíme opomenout některé mimořádné události. V roce 1857 (ještě před vydáním protestantského patentu) si v Borkovanech pořídili na zvonici první evangelické zvony na Moravě. V roce 1880 přestoupil v Kloboukách do reformované církve T.G. Masaryk a byl přijat 31. srpna ve sboru v Heršpicích u Slavkova. Přípomenu ještě velkolepé slavnosti stého a dvoustého výročí vydání tolerančního patentu v letech 1871 (za Císaře) a 1981 (za Grubera). Vedle zvěsti Slova patří do sborové práce Diakonie, která je neoddělitelnou součástí církve, ale i vyspělého státu. Nejprve zmíním vilu darovanou ve 20. letech notářem Odstrčillem, vrácenou sboru po protiprávním užívání, a to už v roce 1987. Tak mohlo vzniknout jedno z prvních středisek obnovené diakonie Betlém pro tělesně postižené v Kloboukách. V Morkůvkách zase založili v bývalé evangelické škole Domov Narnie pro mentálně postižené děti a v Brumovicích Domov Arkénie. Celkem se jedná o péči o asi třicet lidí s různým typem postižení.

Jiří Novák

BYLO

Jarní blažkovská brigáda

Tráva raší, květiny nastavují své pobledlé okvětní lístky prvním slunečním paprskům, stromy se obalují novým listím. Co to je? No přece jaro! A s ním přichází i jarní brigáda na Blažkově.

V pátek 4. 5. 2012 se od brzkého odpoledne až do pozdního večera postupně sjíždějí dobrovolníci, kteří jsou ochotni tu čtyři dny tvrdě dřít. Nikdo ještě nepracuje (samozřejmě kromě kuchařů). Rozdělují se chatky a taky se povídá. Od zítřka všem začíná tvrdý režim, a tak si všichni musí sdělit novinky, dokud je na to ještě čas.

Sobota ráno! O půl osmé je budíček, v osm snídaně. Do jídelny se všichni přišourají ospalí, zejména děti a mládež. Hned jak skončí uvítací řeč, všichni se vrhnou do jídla. Dnes bude zapotřebí hodně energie. Rozdělují se práce. Skupinka starších dětí dostává za úkol zamést střechy, mládežníci kopou zasakovací sondu, mládežnice zbavují chatky pavučin kvůli malování a dospělí dělají všechno možné. Všichni bez oddechu pracují, dokud se neozve toužebně očekávaný zvon, zvoucí všechny k obědu. Po krátkém poledním klidu jdou zase všichni pracovat. Mládežníci změnili své zaměstnání a nyní natírají střechy. Je tu přes padesát lidí. Obrovské zlepšení oproti minulým létům. Práce jde všem od ruky. A čas letí. Nikdo se ani nenaděje a už je tu večere ve formě grilovačky. To by člověk neřekl, jak ten čas utíká. Všichni s chutí grilují a cítí veliké uspokojení nad množstvím práce, které dnes vykonali. U ohně je všechno. Maso, špekáčky, párky bez sýru, párky se sýrem a mnoho dalších pochoutek. Začíná pršet, to však neodradí mládež ani děti od dalšího grilování. Ještě chvíli si povídají a pak se postupně rozcházejí do svých chatek. Zítra je čeká perný den plný práce a nebylo by rozumné dlouho ponocovat. Což samozřejmě neznamená, že by mládež či starší děti šli spát

nějak brzy. Kdo kdy viděl, aby se tahle věková skupina chovala rozumně? Ale nakonec i oni uléhají a už nic kromě cvrčků nenarušuje okolní hluboké ticho.

Neděle ráno! O půl osmé budíček, v osm snídaně. Nikomu se nechce vstávat, ale nakonec se všichni sejdou v jídelně. Dnes už žádná uvítací řeč nebude, a tak se všichni rovnou pustí do jídla. Po snídani proběhne pobožnost, a že je neděle, tak je až do oběda volno. Rozdělí se práce a jde se. Děti tahají dřevo, mládež natírá chatky zvenku i zevnitř. Zevnitř zdi a zvenku střechy. Některým maminkám se dělá mdlo z pohledu na ně, jak tam leží na strmé střeše hlavou dolů, zaháknutí za hřeben střechy jen za špičky bot. Naštěstí nikdo nespádl. No vidíte, maminky, jakou máme šikovnou mládež! Dospělí chodí okolo, vždy pomohou, kde je třeba, a jdou zase dál. I když je práce tělesně náročná, všichni si to zřejmě užívají. Není divu. Každý tu má nějakého kamaráda, se kterým si

může povídat. Čas běží jako splašený. Již je tu zase večere. A po ní chvíli poklábosit a hajdy na kutě. Mládež opět o chvíli později než většina dospělých.

Pondělí ráno! O půl osmé budíček, v osm snídaně. Všem se chce vstávat ještě o něco méně. Dva dny tvrdé práce se začínají projevovat. Všechny však láká z postele představa dobré snídaně. Po snídani se rozdělí práce a jde se na to. Všem to jde pěkně od ruky, každý dělá to, co mu jde. Nikdo nezahálí. Mládež opět visí za nohy ze střeš, děti dělají, co se jim zrovna řekne, a dospělí chodí a pomáhají tam, kde se daří trošku míň, než by se mělo, nebo na někoho dohlíží. V podstatě jsou tedy v zápřahu od rána do večera. A najednou se ozve: „Hurá, oběd!!!“. Zvon zní a všichni se sbíhají do jídelny. Po rychlém obědě (všichni měli obrovský hlad) a hodinovém poledním klidu se všichni pouští do práce. A pracují. Pracují. Pracují. Pracují. Pracují. Pracují. A pořád pracují. Stále je co dělat. Když vtom se ozve zvon a ohlašuje konec pracovního dne a začátek večere. A po ní následuje tradiční povídání a spát. Až na mládež samozřejmě, v jejich případě spánek přichází až po oslavě posledního večera.

Úterý ráno! O půl osmé budíček, v osm snídaně. Dnes je poslední den. Zhltně se snídaně a jde se makat. Už zase. Dnes se však pracuje jen do oběda. Po obědě se už uklízí chatky, náradí a všechno, co jsme roztahali. Lidé odjíždějí. Posledních pár lidí dotahuje maličkosti, zamyká chatky a jídelnu a odjíždí. Staví se ještě pro kozí sýr a jedou domů, aby se připravili na zítřejší pracovní den.

Barbora Popelářová

Žalm 23

Žalm Davidův. Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. Dopřává mi odpočívat na travnatých nivách, vodí mě na klidná místa u vod, naživu mě udržuje, stezkou spravedlnosti mě vede pro své jméno. I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují. Prostíráš mi stůl před zraky protivníků, hlavu mi olejem potíráš, kalich mi po okraj plníš. Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny mého žití. Do Hospodinova domu se budu vracet do nejdelších časů.

Není obraz pastýře a ovcí tak trochu ponižující – tedy ponižující pro ty, kdo jsou přirovnáni k ovcím? *Být jako ovce* – to přece, alespoň v češtině, není příliš lichotivý příměr. Jak to tedy platí v životě víry?

Žalm 23 je píseň o Božích zaslíbeních pro davidovského krále, který ji notuje o svém vztahu k Bohu. V tom panovníkově „já“ je ovšem zástupně přítomen celý Boží lid. Jakoby král před Hospodinem zastupoval celý Izrael. Přestože máme tento žalm spojený ponejvíce s „osobní rovinou“, nezapomínejme, že přinejmenším původně má také svou „rovinu kolektivní“: týká se též celého společenství víry, celé církve.

Za prvé je zde Hospodin vyznáván jako Pastýř (v. 1b-4), za druhé jako Hostitel (v. 5n). Boží pastýřství přitom spočívá ve dvou věcech: jednak Hospodin přivádí své stádo na dobré pastviny (v. 1b-3), jednak ho všemožným způsobem ochraňuje (v. 4).

Pán Bůh vyvádí svůj lid z egyptského zajetí do svobody zaslíbené země. Izrael ji dostává darem právě jako místo, kde se nestrádá. Jako ony *travnaté nivy*. Jako místo, kde není *nedostatku* – ani ve věcech hmotných, ani duchovních. Kde jsou v pořádku vztahy víry, tam je také v pořádku pospolitý život. Tam nikdo netrpí hladem, bezdomovectvím, bezprávím. Protože kde je Hospodin lidmi přijímán jako Pastýř, tam už není proč se bát ostatních, tam už jeden druhého neohrožuje ani neponižuje. Obraz bezpečí pak v Ž 23 umocňují i ona *klidná místa u vod* – pravý opak toho, co by člověka hrozilo pohltit nebo zahubit.

Pastýř tedy určuje směr cesty. Určuje kudy, na kterou pastvu se půjde. A respekt k jeho pastýřskému vedení, tj. náležitý vztah člověka k Bohu, se stává zdrojem života ve *spravedlnosti*: cesta víry, cesta za Pastýřem je cestou spravedlivě nasměrovanou. Na ní se neděje křivda, na ní prospěch jednoho neohrožuje a nevykořisťuje druhého.

Kromě toho, že Pastýř Hospodin vodí své stádo, podobně jako on ho též chrání před nebezpečím. I když někdy člověk, přesně jako ta ovce, spadne do rokle, smí doufat v pomoc. Proto může nalézat zdroj potěšení v pastýřově *holi*. Ta tu není od toho, aby s ní ovce dostala za trest napráskáno. Je tu proto, aby s její pomocí pastýř zatoulané zvíře vytahoval z nebezpečí a aby ji nadále udržoval v dobrém směru. Proto se dá s Božím pastýřstvím počítat i tehdy, když člověk z cesty pastýřem určené sejde, když z ní zabloudí. I pobloudilá ovce, zblouděním ohrožená je v dosahu zachraňující péče. V pastýřově blízkosti se pak nemusí obávat ani nebezpečí, které pro ni jinak představují smečky vlků nebo jiné dravé zvěře. A své potěšení smí nalézat

v pastýřově *berle*, kterou jsou nepřátelé stáda zaháněni na útěk jako kyjem. I tahle útěcha patří k dobrému pastýřskému dílu.

Závěr Ž 23 staví čtenáři před oči obraz Hospodina jako Hostitele. Zvěst o potěšení Boží pastýřskou péčí tak završuje ujištění, že Božímu lidu patří pozvání k *prostřenému stolu*. Pozvání k hodokvasu, při němž není nedostatku. Neboť *kalich je naplněn až po okraj vínem* – stejně jako není nouze při pastvě na travnatých nivách – a host *pomazán vonným olejem*.

Za to, že žalmistův životní příběh je takto vrchovatý, plný a šťastný, přitom patří dík jen a pouze Pastýři-Hostiteli. Neboť onen nachystaný hodokvas je jeho dílo, jeho dar – navzdory všemu *nepřátelskému*, co hrozí záhubou a zmarem. A prostřený stůl radosti se tak stává oslavou darované záchrany z oné *rokle stínu smrti*. Oslavou, která opět není pouhým sólem jednotlivce. Žádným jídlem osamělce, ale událostí pospolitosti – Boha s člověkem.

Nic z toho pak není jen na chvíli, nýbrž napořád. Protože připomínka Boží *dobroty a milosrdenství* nejsou jen slovní rekvizity vhodné leda tak pro čas bohoslužby. Je to vyznání pro celý život – v jeho rozsahu i délce. A rozhodnutí *do Hospodinova domu se budu vracet* (spíše než *budu přebývat*), sem budu pravidelně přicházet, tomu nijak neprotiřečí. Právě tady, v domě Božím, mám totiž ono Boží pastýřství a hostitelství vždy znovu zřetelně před očima. Navíc ho zde okouším i tak, že z něj smím jíst a pít. A osvěžen touto posilou se neděsím roklí, které ještě mám před sebou.

Bylo by mylné, kdybychom se chtěli domnívat, že Ž 23 automaticky slibuje šťastný, spokojený, bohatý život s Pastýřem a Hostitelem. Není to ani tak, že by si člověk šel životem sám, a k tomu si bral Hospodina jako pojistku, aby se mu nic nestalo a všeho měl v dostatku. Už vůbec pak nemá Ž 23 v úmyslu člověka štelovat do „ovčí“ pasivity. Naopak: dává sílu a odvalu počítat s Božím pastýřstvím a hostitelstvím, s jeho záchrannou blízkostí. A to uprostřed nesnází, do kterých jsme se dostali jak vlastním pochybením, tak i trablů, co jsme si sami nezavinili.

MODLITBA

Pastýři dobrý,

děkujeme Ti, že bloudícím, dezorientovaným a bezradným ukazuješ směr k pastvám zeleným – a ne jen k prvoplánové prosperitě. Občerstvuješ nás naději, že Ty, na rozdíl od nás lidí, nikoho a nikdy nenecháváš bezcílnosti napospas. Děkujeme, že navzdory vší nepravděpodobnosti počítáš i se ztracenými a podle našich lidských měřítek odepsanými. Kéž i my umíme pečovat o zapadlé a pochroumané na těle i na duši. K tomu nám, prosíme, dodávej síly. Amen.

Autor zamyšlení **Dalibor Antalík** (*1966 v Praze) studoval na evangelických teologických fakultách v Praze, v Lausanne a v Ženevě. V současnosti působí jako farář Českobratrské církve evangelické v Bukovce. Zároveň je docentem v Ústavu filozofie a religionistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde se zabývá náboženskými kulturami starověkého Předního východu.

Pastorace starých a umírajících lidí

Umírání není v kurzu, nechceme o tom slyšet. Každý chce být mladý, krásný a úspěšný. Lidé nejsou na smrt připraveni a myslí si, že umírající člověk už nemá žádnou hodnotu.

Neexistuje návod na péči o staré a umírající, protože každý člověk je jiný. Je dobré řídit se instinktem. Nesmí se začít pečovat o člena rodiny s nadšením, ale s vírou. Nadšení pomine, nastoupí frustrace, únava, výčitky. Chyba je, když se nemocnému lže a potom se mu neomaleně řekne pravda. Na straně nemocného i ošetřujícího je hlavní cíl: naučit se žít s chodítkem, s vývodem, s berlemi, vyrovnat se s umíráním. Někdy má větší problém rodina než nemocný, protože se nechce s danou situací smířit a nutí umírajícího do nemožného.

Smrt dříve patřila k životu rodiny, smrt jako tabu se ujala v 2. polovině 20. století. Rodina by měla být pohromadě s umírajícím. Smrt není nepřítel, smrt není neúspěch, jak si někteří lékaři nebo rodina myslí. Smrt je bolestná, patří k ní emoce, rodina je smutná, někdy je smutný celý sbor. Někdy je nemocný zlý, ale on není zlý na nás, on se brání, on je zlý na svoji nemoc. Nesmíme si to brát osobně. Chronická bolest člověka pohltí, nemyslí na nic jiného. Současná terapie má mnoho možností k utišení, aby se nemocný bez bolesti vyspal a odpočinul si.

Respektování lidské důstojnosti

Doma je pacient svým pánem, v nemocnici je to horší. Někdy s ním bez jeho vědomí dělají hrozné věci. Člověk má právo odmítnout léčbu. Dostane paliativní péči a v klidu umře. Jeho rodina má někdy jiný názor, ale musí jeho rozhodnutí respektovat, když on ví, co chce.

Kdo je nemocný, cítí se ohrožený, potřebuje pocit bezpečí, že má někoho u sebe. Pacientovi nelžeme, ale musíme pečlivě zvážit, co říct a co neříct. Někdo odmítá pomoc, protože ho to ponižuje, ale chce návštěvu jako člověk k člověku.

Krizové fáze průběhu nemoci:

- 1. Negace** – lékaři se spletli, to nemůže být pravda! Nemá cenu nemocnému odporovat, stačí ho jen poslouchat.
- 2. Agrese, hněv, vzpoura** – proč se to stalo mně, jak to mohl Bůh dopustit, proč to ostatní nemají? Nehádat se s pacientem, nic mu nevyčítat.
- 3. Smlouvání, vyjednávání** – pacient se snaží nemoc obejít, vyhledá třeba léčitele, může se nechat i napálit.
- 4. Deprese, smutek** – pacient si svoji nemoc uvědomí, má strach, začne bilancovat svůj život, vyčítá si chyby, neúspěchy, prohry, mluví o pohřbu a dědictví. Ošetřující musí umírajícího vyslechnout, nepřerušovat ho, nehádat se s ním. Umírající má právo na to, jak chce být pohřben. Když se nekoná žádný pohřeb, pozůstalí mají často po celý zbytek života nevyřešené trauma, že se se zesnulým nerozloučili.

5. Smíření, souhlas – toto je nádherná a obohacující fáze, kterou potřebují pozůstalí i umírající. Důležitý je i tělesný kontakt s umírajícím (pohlazení, stisk ruky). Nemoc a umírání není tragédie, je to příležitost k završení, vysvětlení, usmíření, odpuštění.

Podle přednášky Evy Černé, ředitelky Charity v Praze,
zapsala Marie Melicharová

ŽILI MEZI NÁMI

Jan Přemysl Šebesta

Bratr farář Jan Přemysl Šebesta se nesmazatelně zapsal do dějin I. a II. brněnského sboru. Byla to jeho zásluha, že původní sbor v centru města, který už měl přes 4 000 členů a stával se nepřehledným, byl na konci roku 1951 rozdělen na společenství dvě. Bratr farář Šebesta se ujal práce v II. sboru se sídlem v Blahoslavově domě a do sboru Brno I byl zvolen dosavadní prosetínský farář Jan Pokorný.

Vzpomeňme života a práce bratra faráře Jana Přemysla Šebesty. Narodil se dne 14. června 1904 v Krouně, kde byl farářem jeho otec Jan Vladimír Šebesta. Po základním studiu na Husově evangelické fakultě studoval také na fakultách ve Štrasburku, Curychu a Edinburghu. Před Brnem pracoval ve sborech ve Sněžném na Moravě, Břeclavi, Hodoníně a Vysokém Mýtě. Předcházela ho pověst věrného kazatele evangelia a zvláště obdarovaného pracovníka mezi mládeží. Není tedy divu, že se na něho obrátilo brněnské staršovstvo po odchodu bratra Viktora Hájka do Prahy. Po přijetí kandidatury byl zvolen za faráře a nastoupil v Brně 1. června 1950.

Ti, kdo ho znali, vzpomínají vděčně na jeho teologické vedení a na společenství, které kolem sebe vytvářel. Připomínají i jeho svědomitou pečlivost v přípravě kázání a biblických hodin, jeho soustředěnost na postavu Pána Ježíše Krista a na jeho zasvěcování mládeže do písmáckého studia. Bylo mu dáno čerpat z bohoslovného odkazu svého děda Lic. Františka Šebesty, významného představitele kruhu žáků prof. Böhla, i svého otce Jana Vladimíra Šebesty.

Výrazným rysem jeho díla v církvi byly také jeho organizační a vnější budovatelské schopnosti. Pomysleme jen na jeho práci v etnicky složitém diasporním sboru v Břeclavi, na dramatické okamžiky záboru města nacisty (musel se přestěhovat do Hodonína a tam založit sbor). Po konci II. světové války se přestěhoval znova do Břeclavi. Už při prvním pobytu v Břeclavi byl za jeho působení vybudován podle návrhu arch. M. Tejce na svoji dobu velkoryse pojatý sborový dům. A pak jakého úsilí organizačního bylo potřebí právě při

zmíněném dělení brněnského sboru! Po dvě období byl také seniorem našeho seniorátu.

Zvláštním obdarováním bratra faráře Šebesty byla jeho práce s mládeží, spojená se smyslem pro humor. Dovedl ve sboru i ve středisku letních kurzů na Sázavě a později u Blažkova shromáždit početnou skupinu mladých lidí, kterou, jak už bylo zmíněno, uváděl do hlubšího písmáckého studia, ale také jako bývalý činný účastník skautského hnutí do pravidel chování v přírodě a do různých her. Přitom občas překvapil nečekanou veselou improvizací.

Bratr farář Šebesta odešel do důchodu 1. 1. 1971, dlouho se však netěšil z úlevy po celoživotním poctivém díle. Zemřel dne 28. srpna 1972 v Brně. Myslíme na něj s vděčností za všechno, co mezi námi z milosti Boží vykonal.

Jan Pokorný

HISTORIE

Myšlenka tolerance na Moravě v 15. a 16. století

Kniha tovačovská, zemský zákon na Moravě, 1490: *Jakž přišlo jest v zemi tuto podle kompaktátů srovnání ... někteří faráři všeteční lidem kostely zapovídali, do nich choditi nedadúc, pohřbívati nechťeli, ani dítek křtíti ani manželův sezdváti, kteříž téhož obyčeje při přijímání těla božího neměli jako ten farář. I nalezeno jest pány, aby každý kněz povinen byl osadníkům svým - srovnaje se s nimi v přijímání nebo nesrovnaje, - všemi svátostmi kostelními sloužiti, zpovídati, křtíti, vdávati, pochovávat, olejem svatým mazati, jak kdo žádá, kromě podávání svátosti oltářní. Kdož přijímá pod jinú způsobu než jeho farář, může se jinde obejítí.*

Zemský hejtman Václav z Ludanic na sněmu v Brně, 1550: *Zapřisaháme Vaši milost, aby nám dopřála nejvyššího statku, který máme v poznání evangelia, a nebránila nám u vyznávání našeho náboženství. Ani o vlas nemůžeme ustoupit od svého přesvědčení a já sám hlavu raději dám, než abych od něho upustil. Dříve Morava v ohni a popeli zahyne, než aby trpěla nějakého u víře nucení.*

Žádost moravských stavů ke králi Ferdinandovi, 1526: *...aby jeden každý mohl pánu Bohu svobodně a pokojně slúžiti podle toho, což by kdo za dobré podle zákona a naučení Páně poznal a v tom aby jich král jeho Milost sám utiskuov činiti neráčil ani jiné činiti nedopouštěl.*

Fridrich ze Žerotína, člen Jednoty Bratrské, 1581: *Víra je dar Boží a nikdo ji nemůže nikomu dát nebo vzít.*

Jáchym Haugvic, moravský zemský hejtman, katolík, 1600: *Každému bych přál, aby spolu se mnou v náboženství jednomyslný byl a víry katolické se držel, ale poněvadž to není člověku dáno, aby víru svou druhému udělovati*

mohl, že se musí očekávat, až by Bůh jednoho každého osvětil a mezitím žádného neutiskovati.

Žádost moravských stavů králi Matyášovi, 1608: *... abyste Vaše královská milost nás všechny i jednoho každého při víře zákona Božího a v náboženství bez překážek všelijakých zůstaviti a nás v tom ujistiti ráčili, tak aby jeden každý z nás stavův mohl pánu Bohu svobodně a pokojně sloužiti podle toho, což by kdo dobrého podle zákona a naučení Páně poznal ...*

Polský šlechtic Andreas Rey z Naglovitz, o Moravě, 1612: *Bůh sám nás poslal do země, která měla takovou náboženskou svobodu, kde každý může věřit, co chce, a kde si každý může zařídit život podle svého Boha.*

F. M. Bartoš, Bojovníci a mučedníci, Praha 1939: *Morava byla v té době země největší náboženské svobody. Zde bylo skutkem chováno v úctě slovo Písma, že víra jest dar boží, hlavně rozhodujícím vlivem Jednoty Bratrské. Jako nikde na celém světě tehdejších, zde docházeli útočiště vyhnanci názorů nejsmělejších.*

J. Tazbir, Varšava, 1980: *V 16. století se mohly o název „azyl kacířů“ ucházet vedle šlechtického Polska pouze takové země jako Sedmihradsko, Morava nebo Nizozemí.*

Jaroslav Mezník, Brno, 1994: *Na Moravě se prosadilo v 16. století pojetí náboženské svobody, které se již značně přiblížilo dnešnímu pojetí tolerance. Moravští stavové nevymáhali od panovníka povolení pro určitou konfesi, jako tomu bylo ve většině zemí, kde silná skupina stavů byla jiného náboženství než panovník. Náboženská svoboda měla v těchto případech podobu privilegia pro dosti přesně vymezenou skupinu věřících. Moravští šlechtici usilovali o obecnou náboženskou svobodu bez všeho omezení. Každému má být umožněno, aby se řídil svým rozumem a svědomím, panovník ani nikdo jiný nemá právo jednotlivým příslušníkům stavů nařizovat, jak mají věřit. Širší formulaci náboženské tolerance si už stěží dovedeme představit.*

Jiří Just, 2009: *Požadavek svobody vyznání pro poddané v Českém království předběhl v evropském měřítku dobu o 200 let.*

Země dvojí víry

Náboženství hrálo v životě lidí na prahu novověku významnou roli. Vztah k Bohu pro ně znamenal něco podobného, čemu dnes říkáme smysl života. Bible byla základem pro politické diskuse, ekonomické úvahy i umělecké projevy. Církev dávala lidem jistotu, že jejich každodenní úsilí nebude marné.

Víra v Boha tvořila svorník všeho tehdejší myšlení. Mnohým však bylo stále zjevnější, že církev se uchýlila od svého biblického základu a stává se z ní organizace, která pouze soutěží o moc a majetek. Všichni tehdejší reformátoři usilovali o nápravu celé církve. Představa, že by vznikly dvě paralelní a

nezávislé církve, byla pro tehdejšího člověka nemyslitelná. Pravda mohla být pouze jedna. Upálení Mistra Jana Husa a prohlášení českých zemí za kacířské vyvolalo v Čechách revoluci, kterou se nepodařilo uhasit ani křížovými výpravami.

Když se postupem času ukázalo, že Řím ani husité nemají dost sil, aby zvítězili - ať už myšlenkově nebo mocensky -, pokusily se obě strany žít vedle sebe. Za velký úspěch české reformace je možno považovat veřejné slyšení husitských teologů na basilejském koncilu roku 1433.

Na základě uzavřených dohod (kompaktát), které byly přijaty za zemský zákon, žili spolu v Čechách a na Moravě lidé dvojí víry pokojně vedle sebe. Římská církev alespoň dočasně uznala možnost odlišného způsobu myšlení a života. Dokonce i poddaní si tehdy mohli vybrat způsob, jakým chtějí být spaseni. Někteří přijímali tělo Páně pod jednou a druzí pod obojí (sub utraque) způsobou.

Význam kalicha

Zdánlivě malý rozdíl nebyl pouhou formalitou. Přijímání z kalicha znamenalo významnou společenskou změnu. Padl rozdíl mezi knězem a laikem. Dospělým a dítětem. Šlechticem a poddaným. Zatímco římská katolická církev svátosti oltářní jako dosud účtu pohledem, naslouchali latinské liturgii a přijímali nanejvýš jen jednou do roka (pod obojí směli přijímat jen kněží a některé významné osoby), v utrakvistickém kostele přijímali tělo a krev Páně všichni a každou neděli. Měli tak na spáse osobní, ano doslova fyzickou účast. V utrakvistickém kostele se četlo z bible česky a zpívaly se české písně. Slavily se svátky mučedníků Jana Husa a Jeronýma Pražského. Těživým problémem byl nedostatek kněží, nedostatek kázně a neobsazený úřad pražského arcibiskupa. Většina far v zemi však byla utrakvistická. Kněze k nim dosazovala nejčastěji vrchnost a jejich správa byla rozdělena na samostatná děkanství.

I když většina obyvatel se hlásila k utrakvismu, stejně jako pražská universita, král byl římský katolík a nejvyšší úřady svěřoval svým souvěrcům. Když potřeboval peníze na vedení války, mohl je získat jen se souhlasem sněmu, který výměnou žádal slib náboženské svobody. Jagellonští a habsburští panovníci ho však dávali pouze mlhavě a nanejvýš ústně.

V Českém království se ukázalo, že odlišnost ve věci tak zásadní, jako je způsob víry a nezávislost na římské církvi, nemusí vést ke zhroucení státu a rozvratu společnosti. Postupně se ujalo poznání, že víra je dar Boží a nikoho nelze ke správné víře donutit násilím.

Jednota bratrská

Toto malé společenství, ovlivněné učením Petra Chelického, našlo jako první odvahu stát se zcela samostatnou, na Římu nezávislou církví. Jednota usilovala žít podle přísných evangelijních zásad (např. neodpírat zlému, nepřísahat, nehněvat se na bližního). Od roku 1467 si začala sama světit kněze, kteří se živili vlastní, nejčastěji řemeslnou prací. Členem Jednoty se mohl stát pouze ten, kdo se zavázal dodržovat kázeň, která byla pro všechny stejná. Jednota žila prakticky celou dobu své existence v ilegalitě a její sbory

mohly existovat pouze pod ochranou svých šlechtických příznivců. Když v roce 1547 král Ferdinand I. potrestal stavovský odboj v Čechách, ztratili Bratři tuto oporu a museli se vystěhovat do Polska nebo na Moravu, jejíž šlechta se ke vzpouře nepřipojila a náboženskou víru svých poddaných považovala za věc, do níž jí nemá panovník právo zasahovat.

Světová reformace

V 16. století se díky vystoupení Martina Luthera v roce 1517 vlna reformace vzedmula v severním Německu. Luther nejprve považoval Husa za kacíře, ale po přečtení jeho spisů se sám prohlásil za husitu. Díky nedávno vynalezenému knihtisku jeho myšlenky brzy zasáhly celou Evropu. V Čechách a na Moravě se k němu hlásilo německy mluvící obyvatelstvo (např. v Jihlavě a Brně) a silně ovlivnil také utrakvistickou církev. Luther osvobodil člověka od závislosti na církvi a otevřel mu svobodný přístup k Bohu a ke spáse. Protože se za něj postavila vlivná říšská knížata, nebylo možné ho umlčet.

Na Luthera navázal Jan Kalvín, původem Francouz, který se stal roku 1536 kazatelem v Ženevě. Zatímco Luther prováděl reformaci církve ve jméno Boží milosti, Kalvín kladl větší důraz na Boží vládu a svrchovanost. Luther hledal odpověď na tísnivé otázky lidského srdce a svědomí, kdežto společenské důsledky nechával na světské vrchnosti. Kalvín se rozhodl od základu změnit a reformovat život církve i společnosti a dát jim pevný řád. Kromě toho se Luther s Kalvínem neshodli na způsobu přítomnosti Ježíše Krista při večeři Páně. Pro Luthera šlo o přítomnost tělesnou, pro Kalvína duchovní. Nakonec vznikly dvě reformační církve. V Českých zemích měli k Lutherovi nejbližší novoutrakvisté a ke Kalvínovi Jednota.

Myšlenka tolerance

V Evropě se postupně prosadila zásada: čím vláda, toho náboženství. Když vladař změnil víru nebo panství získala vrchnost jiného vyznání, museli se jí poddaní ve víře přizpůsobit. Pouze v několika zemích se prosadila myšlenka vzájemného soužití lidí různé víry na jednom panství nebo obci. Patřilo k nim České království, a zejména Morava. Zde se k utrakvistu přihlásila větší část šlechty a nejzámožnějších panských rodů. Nepanovala zde sice tolerance a pluralita v dnešním slova smyslu, ale již současníci vnímali Moravu jako ostrůvek náboženské – tedy názorové a politické – svobody. I když na sebe teologové různých směrů vzájemně útočili a psali polemické spisy, šlechta většinou hájila obecné křesťanství nadřazené konfesijním rozdílům. Oficiálně uznávaný utrakvistus umožňoval, aby se pod jeho ochranou šířilo postupně pronikající luterství a někde i myšlenky švýcarské reformace.

K náboženské snášenlivosti vedly různé důvody. Humanisté byli přesvědčeni, že pravdu o Bohu nemůžeme nikdy plně poznat. Pro jiné byl důvodem ke spojenectví katolíků a protestantů společný nepřítel – turecký islám. Pro ty byla tolerance omezena na víru v Boží Trojici, na které se většina tehdejších Evropanů shodla. Třetí důvod ke snášenlivosti byl specificky český: víra je dar od Boha a nikomu ji nelze vnutit násilím.

Tolerance nebyla na Moravě nikdy oficiálně uzákoněna. Byla důsledkem vyrovnanosti sil v politickém zápase mezi panovníkem a šlechtou. Při přísaze

nejvyšších zemských úředníků odpovídali katolíci: Tak mi pomáhej Bůh a všichni svatí, zatímco evangelíci slibovali (např. Václav Budovec): Toho mi dopomáhej svaté evangelium. Změna formulace však byla mlčky tolerována.

Pro výstavu Morava tolerantní zpracoval Jiří Gruber, dokončení příště

LIDÉ VE SBORU

Brno I

1.6.	Miroslav Bureš	40 let
1.6.	Judita Hložková	87 let
1.6.	Marie Kučerová	90 let
3.6.	Jarmila Ehlová	87 let
3.6.	Hana Tasovská	40 let
4.6.	Olga Luřchová	78 let
5.6.	Lýdia Smolařová	77 let
6.6.	Milan Měšťan	83 let
8.6.	Věra Bednářová	71 let
11.6.	Alena Frčková	71 let
17.6.	Vilém Heller	84 let
17.6.	Ladislav Lorenc	73 let
17.6.	Ludmila Udatná	85 let
22.6.	Miluše Kleinová	85 let
23.6.	Ludmila Marková	74 let
24.6.	Jaroslava Petruš	70 let
25.6.	Věra Rybáková	87 let
27.6.	Helena Jahelková	74 let
27.6.	Zdeněk Vrána	79 let
27.6.	Ladislav Zukal	81 let
30.6.	Jana Kultová	40 let

BRNO II

2.6.	Vojtěch Kompiš	86 let
3.6.	Petr Pikna	80 let
4.6.	Arnošt Bohatý	85 let
4.6.	Věra Pejtová	83 let
7.6.	Terezie Hájková	10 let
8.6.	Jindřiška Procházková	89 let
10.6.	Růžena Rausová	82 let
10.6.	Jitka Hochmanová	74 let
11.6.	Ladislav Hájek	80 let
13.6.	Ctirad Novák	81 let
13.6.	Věra Jandová	78 let
17.6.	Igor Osvald	50 let
20.6.	Miloslava Piknová	70 let
25.6.	Jarmila Sotolářová	75 let

Rozloučili jsme se

28.4.	Květoslava Skřivánková, nar.1920
29.4.	Josef Prudký, nar.1927

Pokřtěni byli:

6.5. Jiří Fuka, nar. 2011

Oddáni byli:

- 28.4. Jiří Kozel a Slavka Košťalová
5.5. Martin Šmerek a Irena Zbiejczuková
5.5. Vladimír Řezáč a Ester Gallusová

DÍKY A PROSBY

Pane Ježíši Kriste!

Opět tě oslovujeme jako Pána církve. Ze zvěsti evangelia nám zaznívá na jedné straně ujištění, že nejsme se svými problémy, úzkostmi, nadějami

sami, ale že každého z nás doprovází. Na druhé straně nám z ní zaznívá znepokojující zjištění, že neseme i odpovědnost za to, co se děje kolem nás. Neodbytně pak probíhají před očima situace vlastních selhání, neřešitelné problémy našich blízkých, nevábný stav mnoha oblastí v tomto státě i blízkém okolí, katastrofy postihující statisíce, milióny lidí v různých částech světa, na nichž má i naše euro-atlantická civilizace často nemalý podíl. Proto tě znovu oslovujeme ve svých přímluvách.

Prosíme znovu a opakovaně, stavěj na nohy a dávej sílu těm, kteří se hlásí k tvému jménu.

Prosíme, aby tvoje církev byla společenstvím nikoli uzavřeným do sebe, ale otevřeným, z něhož vycházejí lidé ochotní hledat taková řešení, která berou ohled na slabé, nedevastují životní prostředí, nevedou k ožebračování druhých, společenstvím, které je ochotné podporovat ty, kteří pomáhají.

Prosíme proto i za kazatele, aby zůstávali věrní tvému Slovu, aby měli sílu jej zvěstovat v plné šíři jeho povzbuzení i nároků. Dávej sílu i tam, kde se zdá každé úsilí marné a bez výsledků.

Prosíme za rodiny a dobré vztahy v nich. Prosíme za dobrou výchovu dětí; chraň ty, které se nemají koho chytit za ruku.

Prosíme za mladé lidi, kteří, třeba i v dostatku, ztratili směr života, za ty, kteří nemají práci a nevědí, jak dál, aby i pro takové byly nové šance.

Prosíme za lidi, kteří přišli o práci, kteří padli do dluhových pastí a nemilosrdných rukou věřitelů, za lidi bez domova a bez naděje, aby i pro ně bylo ještě řešení.

Máme na mysli i lidi, kteří se nemohou rovnat mladým a výkonným, lidi již staré a často nemohoucí. Vždyť i pro ně má být možnost žít důstojný život.

Prosíme za dobrou a moudrou správu našeho města i naší země.

Pane, tvé péči pak svěřujeme prosby o pokoj ve světě, v místech válek, násilí, nepředstavitelné bídy, nemoci a přírodních katastrof. Amen.

Přímluvná modlitba ve sboru Brno II 6. května 2012

BUDE

Kavárnička v červnu

středa od 15 hodin, Opletalova 6

6. 6. Hrou na klavír nás potěší děti ze ZUŠ

13. 6. K promítání pěkných snímků zve bratr Jan Franců

20. 6. Promítání pěkných snímků z Dolomit – zve bratr Radek Marek

27. 6. Vyprávění bratra faráře Jana Pokorného

V Kavárničce se budeme scházet i v červenci a srpnu!

Červnové hudební nešpory v Červeném kostele

Konají se 3. června 2012 v 19.30 hodin. Účinkuje GRAFFOVO KVARTETO: Štěpán Graffe, Lukáš Bednařík - housle, Lukáš Cybulski - viola, Michal Hreňo - violoncello. Program: F. X. Richter, J. Suk a L. van Beethoven. Biblické zamyšlení: Mgr. Štěpán Hájek. Nešpory se konají za finanční podpory statutárního města Brna. Dobrovolné vstupné bude věnováno o. s. Handicap – Brno. Pořádají a zvou sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno – Husovice.

Klub otevřených dveří

čtvrtek od 10 hodin, Opletalova 6

7.6. cestovatelské povídání

21.6. tradiční výlet

ZE SBORU BRNO - HUSOVICE

Bohoslužby mládeže v Husovicích

Dne 25. března se v Brně-Husovicích uskutečnily bohoslužby mládeže. Nikoliv však bohoslužby pro mládež, jak by se možná mohlo na první pohled zdát, ale bohoslužby, které vytvořili mladí lidé, kteří jsou členy husovického sboru nebo jej navštěvují.

S prvotní myšlenkou přišel bratr farář Štěpán Hájek a jako možnost ji nabídl mládežníkům mladším i odrostlejším. Nesetkal se s odmítnutím, a tak se tedy začalo pracovat na tom, aby se tyto bohoslužby uskutečnily.

Rámec bohoslužeb byl domluven na schůzkách zainteresovaných, ale co zazní od stolu Páně, záleželo pouze na tom, co má kdo na srdci. První čtení, modlitbu, písně, tři úvahy namísto kázání, přímlyvnou modlitbu, to vše měli na starosti oni mládežníci, každý podle toho, co chtěl říct a na co se cítil.

Musím říci, že jsem měl místy pocit, jako by někteří na tuto chvíli vyložené čekali. Čekali, až budou moci sdělit okolí a lidem ve sboru: podívejte, teď vám řeknu, jak to vnímám já! Nebyla to rebelie, nebyla to revoluce vůči zaběhnutým pořádkům církve. Byl to jen pohled mladého člověka, kterému v hlavě létají myšlenky trochu jinak. Jiným způsobem, ovlivněné jinými věcmi. Myšlenky vyřčené netrpělivě i uváženě. Zároveň však s pokorou, úctou a vděkem za možnost projevit se.

Posluchačů byl plný sál, stejně jako na takřka všech bohoslužbách v Husovicích. Mladí, staří, děti, známí i neznámí, a všichni naslouchali a naslouchat chtěli. Měli z toho radost, stejně jako ti, kteří před ně se "svými" bohoslužbami předstoupili.

Dlužno také dodat, že takřka stejný počet lidí, kteří se vystřídali za stolem Páně, byl obsažen v doprovodné kapele. Troje housle, klavír, varhany,

violoncello a kytara. Tyto nástroje doprovázely písně ze "Svítáku" a z Evangelického zpěvníku. Co se smyčcových a klávesových nástrojů týká, byl to jeden výborný muzikant vedle druhého. Nemohlo tedy překvapit, že výsledek byl dokonalý.

A přesto jsem překvapený byl, když jsem ráno vcházel do modlitebny a tam právě zkoušela ona kapela doprovod k jedné z písní z Evangelického zpěvníku. Říkal jsem si, že tak krásně ladící a znějící hudbu je snad i škoda rušit zpěvem. Ale rušili jsme. Všichni a dobře. Dobrá věc se podařila!

Jan Ženatý

ZE SBORU BRNO - ŽIDENICE

V pátek 21.dubna 2012 ve 20 hod. se konalo v židenickém sboru setkání zájemců o téma Liturgie Večeře Páně (dále VP). Jako přednášející host přijala pozvání osoba nanejvýš povoláná – předsedkyně liturgického odboru při SR, farářka Radka Včelná z Jasenné. Dobře zvolenou taktikou - nejdřív se nás zeptat například, co si představujeme pod pojmem liturgie, kdo je při evangelických bohoslužbách liturgem, jaké druhy liturgie známe a podobně, se jí podařilo „nažhavit“ nás přítomné k zaujatému očekávání jejich odpovědí, a to tak, že jsme si povšimli plynoucího času až po více než dvou hodinách. Pokusím se vám sdělit něco z toho, co jsme se dozvěděli.

Liturgie je způsob, jakým oslavujeme Pána Boha. V ČCE máme tzv. „civilní liturgii“. Každý může být liturgem, tím, že se zúčastní společného zpěvu, modlitby aj. Jestliže bohoslužby jsou něčím, čím oslavujeme Pána Boha, druhy liturgie jsou něco jako stavební slohy kostelů. Ty se měnily postupem času, ale jejich účel zůstával. V tolerančních kostelích bylo uspořádání lavic do čtverce, uprostřed se stolem Páně a zvýšenou kazatelnou, dnes je většinou uspořádání frontální. Důležitou roli též zaujímal křtitelnice, která byla situována u vchodu nebo uprostřed. Po tomto úvodu, při němž jsme vzájemně vzpomínali na různé způsoby průběhu bohoslužeb, které jsme při návštěvě jiných sborů zažili, jsme se dostali k slavení VP. Přednášející připomněla, že VP je prapůvodně nedílnou součástí bohoslužeb. Změnu přinesl až reformátor Kalvín, který nařídil slavit VP jen o velkých svátcích. O četnosti slavení VP se vedou v naší církvi dosud spory a diskuse. Existují asi jen tři sbory, v nichž se vysluhuje VP každou neděli. Řada lidí v ostatních sborech má strach ze „zevšednění“, a proto se ustálilo slavení VP jednou měsíčně a o velkých svátcích. Tento postoj lidí je patrně dán dojmem velkopátečního charakteru VP, často navíc zesíleným zpíváním truchlivých písní z evangelických zpěvníků. U VP je u nás hodně emocí. Možná zkusme najít další významy VP kromě vyznání vin a smíření: Ježíš jako hostitel, předobraz hostiny v Božím království, vděčnost za celé dějiny spásy, posila na cestu a vyslání do služby, motiv naděje, prosba o seslání darů Ducha svatého (jinak by se jednalo o pouhé občerstvení). Nedílnou součástí VP je vyznání vin. Když přednášející uvedla sled vin: myšlením, slovy, skutky, zanedbáním, ozvala se vzápětí kritika, „že to zní příliš katolicky“. Já k tomu dodávám: „No a proč ne, musíme se napařád vymezovat“? Ve zbytku času jsme ještě spolu s přednášející

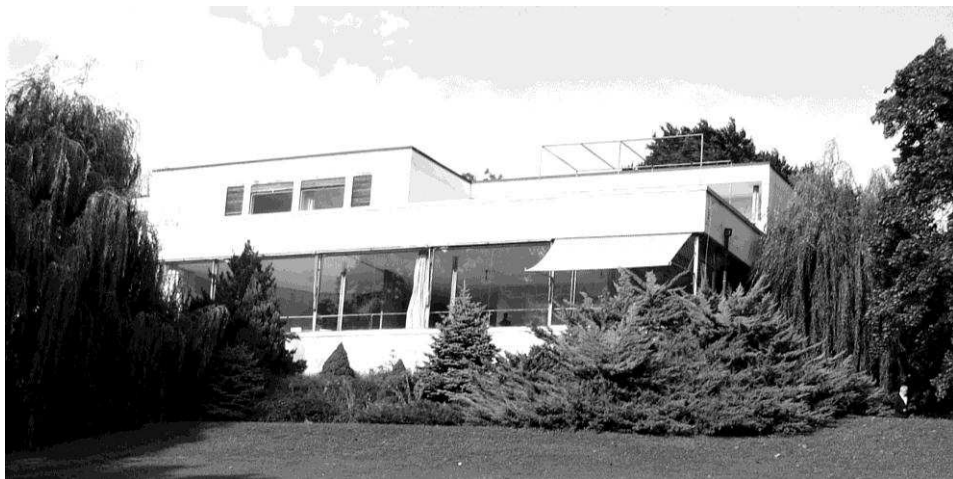
diskutovali o otázkách, jako například: Mají opodstatnění malé kalíšky kromě velkého kalicha? Víno bílé, červené nebo mošt? Děti u VP? Bylo by ještě dlouho co řešit, ale moderátorka večera, farářka Romana Špačková, moudře večer ukončila.

Rozhodně jsme přijali řadu podnětů k přemýšlení. Díky za ně.

Jana Slámová

ZAÚJALO NÁS

Co skrývá vila Tugendhat?

Když jsem na počátku února vstupoval do téměř dokončené vily Tugendhat a procházel skleněným pokojem, který byl prozářen z jižní strany přes zimní zahradu, snažil jsem se vcítit do atmosféry třicátých let. Stál jsem před onyxovou stěnou a díval se přes obrovské okno na brněnské panorama, které v dálce na obzoru vykreslovaly dominanty Petrova a hradu Špilberku. Jistěže méně vzrostlé stromy tehdy umožňovaly mnohem velkolepější podívanou, přesto i dnes byl zážitek velice silný. Jen si představte, že sedíte v pohodlném křesítku a zapadající slunce mění obrovskou onyxovou plochu od zlatavě medových až po hnědočervené tóny. Obrovské skleněné okenice se pomalu zasouvají do podlahy a vy vstupujete přímo z obývacího pokoje na terasu.

Příběh, který rozehrál Simon Mawer ve svém románu *Skleněný pokoj*, si vzal z vily téměř vše. Její atmosféru, kulisy, dobové zasazení i sociální hráče. Přesto a možná právě proto vytvořil fikci, která není k opravdovým a původním obyvatelům vily nikterak lichotivá. Nikomu, a zejména ne umělci nelze vyčítat, že takové působivé místo vyvolává představy a rozvíříuje fantazii.

Já sám jsem v duchu strhával igelitové přehozy z nábytku a umísťoval do křesílek a pohovek skutečné lidi a jejich příběhy. Ale navzdory svým

představám a navzdory představám těch nejlepších vypravěčů, zde se skutečný příběh již odehrál. Jak moc byl šťastný, barvitý anebo plný bolesti, zažili jen oni sami. Proto chápu jejich rozhořčení z odcizeného příběhu. Jako by někdo popsal do detailu celý váš dům, celou vaši rodinu, ale v příběhu, který se vám ani trochu nezamlouvá a který je od základu smyšlený.

Jsou domy, které jsou krásné a zároveň stísněné, plné úzkosti a osamělosti. Ve vile Tugendhat se krása snoubí se vznešeností a samotu prožijete jako kontemplaci. Očistující katarzi v prozářeném chrámu vzdušnosti a lehkosti. Traduje se, že Hitler vzteky rozdupal některé architektonické návrhy tvůrce vily Ludwiga Miese van der Rohe. Styl určený pro boháče nevyhovoval tehdejší ideologii národně socialistické strany. Mies měl ve vile prakticky neomezené finanční možnosti a rodina ho bez odporu zcela oddaně poslouchala, snad právě proto kombinace peněz a ničím neomezené geniality dala vzniknout tomuto neobyčejnému dílu. Dílu, ve kterém naleznete nejen krásu dokonalého tvaru, ale i skrytý příběh, tajemství. Zkousím si představit, jak by se mohl odvíjet můj život zasazený do tohoto prostoru a bavím se takovou představou. A je to možná skrytou schopností vily vytvářet příběhy, alespoň v našich myslích.

Michal Marek

CESTOVÁNÍ

Island – I

Každý ví, kde leží tento ostrov, ale málokdo jej navštívil. Svým návštěvníkům však má co nabídnout: zajímavou historii a nádhernou, téměř nedotčenou přírodu: ledovce, divoké řeky, vodopády, barevné hory, ptačí útesy a zejména stopy sopečné činnosti ve všech stupních a její vliv na přírodu.

Na islandskou půdu vstupujeme na jediném mezinárodním letišti v Keflavíku na jihozápadním cípu ostrova. Přestupujeme do autobusu, kterým objedeme ostrov. Po krátkém spánku smýváme cestovní únavu v Modré laguně – toto termální koupaliště v černé lávě využívá odpadní teplo z geotermální elektrárny. V chladném počasí se lidé vyhřívají v teplé vodě a natírají se bílým léčivým bahnem. Na pobřeží bílé skvrny od guána na svislých černých skalách spadajících do moře prozrazují hnízda ptáků, kteří s křikem loví v moři

ryby. Máme typické islandské počasí: mrholí, šero, v pusté krajině se zelenou trávou pod černými skalami se objevil malý, prostý dřevěný kostelík z roku 1857. Nedaleko vyvěrá bahenní sopka: sirný pramen barví bahno na odstíny žluté, hnědé a modré.

V dešti přijždeme do hlavního města Reykjavíku. Kolem roku 870 zde přistál Nor Ingólfur Arnarson a založil zde trvalou osadu, kterou pojmenoval Reykjavík, což v islandštině znamená kouřová zátoka. Předtím na ostrově žili jen irští mniši.

Ve městě a jeho okolí žijí dvě třetiny z 300 tisíců obyvatel ostrova s rozlohou 100 000 km², mimo tuto oblast je průměrná hustota 1 obyvatel na čtvereční kilometr. Zastavujeme na kopci u Perlanu. Je to válcová konstrukce postavená na nádržích s horkou vodou. Uvnitř je umělý gejzír a názorná expozice z počátků historie země včetně figur Vikingů, na střeše plošina s vyhlídkou na město.

Hallgrímskirkja – katedrála Islandské luterské církve byla postavena v letech 1945-86 nad městem, její 75 m vysoké světlé vertikální betonové linie mají připomínat čedičové proudy lávy, já v nich vidím spíše píšťaly varhan. Vysoký, světlem prozářený interiér téměř bez výzdoby se štíhlými okny a 15 m vysokými varhanami působí přívětivě. Před kostelem stojí pomník Leifa Erikssona, který v roce 1000 z Grónska přistál u amerického kontinentu, který nazval Vinland.

Sjíždíme na nábřeží. Neodolám pokušení vyfotit se před vilou Höfði, která vešla do dějin: na jejích schodech Gorbačov s Reaganem v roce 1986 oznamovali konec studené války. Centrum města je malé: obchodní bulvár, budova parlamentu a stará katedrála z 19. století. Na břehu jezera v informačním centru v moderní radnici města nás zaujala plastická mapa celého Islandu v měřítku 1:50 000; vidíme ledovec pokrývající velkou část ostrova. Panely v parku s fotografiemi popisují současný život země.

V kempu na kraji města za deště stavíme stany. Když se ve 22 hodin rozjasnilo a zapadající slunce ozářilo kopce, vyrážíme do města. Na břehu fotím stylizovanou vikingskou loď s červánky nad mořem. Ač je půlnoc, není tma, není divu – ostrov se dotýká polárního kruhu.

Ráno začíná naše okružní cesta po Islandu, při které potkáváme mnoho vodopádů. Obcházíme první z nich, Glymur, svojí výškou 196 m je nejvyšší na ostrově. Nedaleký nenápadný pramen je prý nejvydatnější: každou vteřinu dává 180 litrů skoro vařící vody, která vytápí místní skleníky a silné potrubí ji rozvádí až do 64 km vzdáleného města Akranes. Lze tady zakoupit zde vypěstovaná rajčata, za nachystaný sáček s pěti rajčátky vhazujeme peníze do kasičky.

Přijíždíme do osady Reykholt. Vedle starého kostelíka je zde nové centrum, které dokumentuje, že v letech 1179-1241 zde bylo kulturní centrum země vedené Snorri Sturlussonem: vedle literatury a školství na Islandu propagoval i hygienu: teplý pramen využíval ke koupeli. Také my se po příjezdu do kempu rádi naložíme do bazénku s teplou vodou a sledujeme ledovec na obzoru.

Ráno jedeme k prvním sopečným kráterům: černé kuželovité krátery vystupují z travnaté plochy. Místy jsou pole rozlité lávy různého typu: lehké pórovité struktury i hutné provazce. Velmi zajímavé je sledovat, jak rostliny postupně kolonizují lávu, nejprve lišejníky, pak mechy, později kytičky trávy.

Za sedlem klesáme do roviny Thingvelir. Soutěsku Allmannagjá zde tvoří dvě rovnoběžné skalní stěny uzavírající úzkou rokli, je to zřetelná puklina zemské kůry. Toto místo na břehu jezera hraje významnou roli v islandské historii. Island osídlovali lidé, kteří sem utíkali před mocí despotického norského krále. Zde nevládl žádný panovník, místo toho se sem od roku 930 dvakrát ročně sjížděli velmoži a vůdčí osobnosti celého ostrova k Althingu – sněmu, na kterém pod širým nebem řešili vzájemné spory a společné problémy. Například v roce 1000 se rozhodli přijmout křesťanství. Tento nejstarší parlament na světě se zde scházel až

do roku 1789, kdy se přestěhoval do kamenné budovy v Reykjavíku.

Osada Geysir dala jméno pravidelně tryskajícímu vodotrysku. Původní gejzír Geysir přestal tryskat před lety, vhozením mýdla je probouzen při

významných svátcích. Vedlejší gejzír Strokkur tryská pravidelně každých osm minut. Z otvoru se zvedne bublina, která se nafoukne a už vyletí 15-20metrový sloupec vody. Po deseti vteřinách vše utichne.

Vodopád Gullfoss je jeden z nejkrásnějších. Vody řeky Hvítá tekoucí rovinou se zde ve dvou stupních propadají do 32 m hlubokého kaňonu, vodní tříšť ve slunci tvoří duhu. Pamětní deska připomíná paní Sigrídur Thomasdóttir, která vodopád zachránila: svými interpelacemi v parlamentu se jí podařilo zabránit již schválené stavbě vodní elektrárny, která by vodopád zlikvidovala.

Skálholt byl po osm století sídlem jednoho ze dvou islandských biskupství, vedle katedrály zde byl i kněžský seminář a klášter. Katolická éra skončila luterskou reformací 1550, kdy byl zde poslední katolický biskup popraven. Dnes se pyšní nově postavenou katedrálou. Vedle jsou vidět vykopávky starého biskupského dvorce, ve kterém se odehrává děj románů Biskup na Skálholtu a Panna na Skálholtu islandského spisovatele Gudmundura Kambana. V brožurce o zdejších kulturních akcích jsme našli také obrázek Svěráka: promítal se zde film Kolja. Příště se vypravíme do vnitrozemí a na jih ostrova.

Jan Franců

Brno I

V úvodu proběhla kontrola splněných a nesplněných úkolů. Vydařila se skautská neděle, brigáda na Blažkově i brigáda na úklid kostela. Staršovstvo bylo seznámeno s dokončením výstavy Morava tolerantní, která bude využita při Muzejní noci a Noci kostelů a pak jí nabídneme sborům v seniorátě. Bratr kurátor informoval o přípravách návštěvy pěveckého sboru Jakoubek z Jindřichova Hradce. Návštěva bratra Moravetze je domluvena na konec listopadu. V tomto roce budeme hledat nového kostelníka do Červeného kostela a sborovou účetní. Stavební komise informovala o postupu prací na zřízení WC v Červeném kostele a výběru dodavatele na novou kanalizaci a příjezdovou komunikaci v areálu na Pellicově.

Jiří Gruber

Brno II

Staršovstvo přijalo zprávu o jednání se zástupci spřáteleného sboru – evangelické farnosti a.v. ve Vídni – „Vnitřním městě“. Na měsíc říjen se připravuje návštěva z Vídně, při níž se hosté postarají o kazatelskou službu v Blahoslavově domě i o příspěvek ke sborovému zpěvu. - - - V průběhu letních měsíců dojde ke změnám uživatelů nájemních bytů v obytné části Blahoslavova domu a bude zapotřebí pokračovat v opravách, které probíhají už třetí měsíc – zatím se daří zachovat stanovený časový rozvrh prací i plán na jejich finanční zajištění. O dosavadním průběhu chceme co nejdříve celý sbor podrobněji informovat. - - - Menší zadní sál se dá využít pro menší děti z nedělní školy i pro vyučování náboženství; staršovstvo souhlasí s provedením drobných úprav, které menší zadní sál dětem zpřístupní tak, aby z něj od začátku příštího školního roku měly svou shromažďovací místnost (prakticky zařízenou a přívětivého vzhledu). - - - Noc kostelů (1. června) už se velmi přiblížila i pro Blahoslavův dům. Těšíme se na hosty.

Jaroslav Vítek

Brno-Židenice

Na své pravidelné schůzi se staršovstvo věnovalo hlavně přípravě nadcházejících sborových akcí (páteční setkání s hostem, konfirmační slavnost, Noc kostelů, varhanní koncert, sborová neděle). — Zkontrolovali jsme plán oprav na letošní rok a byli jsme informováni o aktuálním stavu jejich příprav. Náplní vyhlášené sborové brigády bude úklid sborových interiérů a úprava zeleně na zahradě. — Jelikož se naše farářka Romana k naší lítosti odstěhuje na podzim do Prahy a na bratru faráři Kašparovi spočívají také mnohé povinnosti člena synodní rady, staršovstvo se rozhodlo požádat o místo sborové sestry na poloviční úvazek.

Libor Švanda

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 11.6.

Úterý:

15:00 DD Věstonická
16:00 náboženství
17:00 dětský klub
19:00 příprava NŠ

Středa:

13:00 Diakonie 6. a 20.6.
15:00 kavárnička
16:00 konfirmandi
18:00 kurz Beta
19:00 mládež

Čtvrtek:

10:00 klub otevřených
dveří 7. a 21.6.
17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola
11:00 setkání na faře

Brno II

Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 12.6.

Úterý:

13:00 Diakonie 26.6.
19:30 setkání střední
generace

Středa:

18:00 biblická hodina
19:30 mládež

Čtvrtek:

15:30 konfirmandi
15:45 vyučování dětí
16:45 dorost

Sobota:

9:30 DD Kociánka
2.6., 16.6., 30.6.

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání
v Blahoslavově domě

Brno – Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina
20:00 staršovstvo 14.6.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání na faře
18:00 Desert 10.6.

Brno – Židenice

Úterý:

16:30 BH pro děti
19:00 starší mládež

Středa:

17:00 konfirmandi
19:00 BH Blansko
19:30 staršovstvo 13.6.
19:00 modlitba se zpěvy
z Taizé 20.6.

Čtvrtek:

17:30 mladší mládež
19:30 biblická hodina

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání
v modlitebně
18:30 pěvecký sbor

24.6. rodinná neděle
Na téma Etika práce
přednáší odpoledne
Jindřich Halama.

Brno I**Brno II****Brno – Husovice****Brno – Židenice****3.6. Svaté Trojice**

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber
Rch Jiří Šimsa
ČK 19:30 Štěpán Hájek
nešpory

BD A. Hauserová
Kuř Jaroslav Vítek, VP
Tiš 13:45 Jaroslav Vítek

Hu Štěpán Hájek

ČK 19:30 Štěpán Hájek
nešpory

Žd Pavel Kašpar, VP
Bl Pavel Kašpar, *křest*, VP

10.6. 1. neděle po sv. Trojici

BK Olga Tydlitátová
ČK Olga Tydlitátová

BD Jaroslav Vítek
Tiš 10:30 Jaroslav Vítek

Hu Štěpán Hájek

Žd Romana Špačková
Bl Romana Špačková

17.6. 2. neděle po sv. Trojici

BK Olga Tydlitátová
ČK Olga Tydlitátová
Rch Olga Tydlitátová

BD A. Hauserová
Tiš 10:30 Jaroslav Vítek

Hu Štěpán Hájek
Ma Štěpán Hájek

Žd Pavel Kašpar, *křty*
Bl Pavel Kašpar

24.6. 3. neděle po sv. Trojici

ČK Jiří Gruber, Olga
Tydlitátová, VP
konfirmace

BD Jaroslav Vítek
Tiš 10:30 Jaroslav Vítek

Hu Štěpán Hájek

Žd, Pavel Kašpar, *rodinná
neděle, sborový den*
Bl Jan Asszonyi

1.7. 4. neděle po sv. Trojici

ČK 9.00 Olga Tydlitátová
Rch O. Tydlitátová

BD Jaroslav Vítek
Tiš 13:45 Jaroslav Vítek

Hu Štěpán Hájek

Žd Romana Špačková, VP
Bl Romana Špačková, VP

BK: Betlémský kostel v 8:30
ČK: Červený kostel v 10:00
Rch: Rychmanov v 14:15

BD: Blahoslavův dům v 9:00
Kuř: Kuřim v 10:00
Tiš: Tišnov

Hu: Netušilova 26 v 9:00
Ma: Maloměřice, Borky 7
DDS v 10:30

Žd: Židenice v 9:00
Bl: Blansko v 14:00